

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, dne 10. januarja 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 3.

Slovesna otvoritev »Trgovskega doma« v Ljubljani.

Ob navzočnosti bana in komandanta divizije je knezoškof dr. Rožman blagoslovil »Trgovski dom«. — Čestitke in bodrilne besede ob velikem prazniku stanovske zavednosti in solidarnosti.

V četrtek je slavilo naše trgovstvo praznik, ki bo z zlatimi črkami zapisan v analih slovenskega trgovstva. Bil je to velik dan stanovske zavednosti in solidarnosti. Ljubljansko trgovstvo je dobilo svoj dom, ki mu je v resničen ponos. Koliko truda in samozatajevanja, koliko vztrajnega in požrtvovalnega dela je zahtevala ta zgradba. Zgodovina našega doma je najtesneje zvezana z vsemi težavami, ki jih poznamo iz zgodovine slovenskega trgovstva. Zato moramo na dovršeno delo gledati s tem večjim ponosom in s tem večjim priznanjem in hvaležnostjo moramo ceniti prizadevanja onih, ki so to delo zasnovali že v časih, ko je zavednemu slovenskemu trgovcu poleg gmotnih brig prizadevala največje težave nacionalna nestrpnost in brezobzirnost. V resnici je naš novi dom krasen spomenik nacionalne zavednosti našega trgovstva, njegove vztrajnosti in žilavosti. Naj bo varno zavetišče našemu stanovskemu delu, ki naj se pod njegovim okriljem razvije uspešno in mirno v prospeh in korist celemu narodu.

* * *

Kmalu po pol 11. uri so se začeli zbirati v veliki dvorani nove palače najodličnejši predstavniki državnih oblastev, korporacij in stanovskih organizacij, našega trgovstva, obrtništva in industrije, častni in vabljeni gostje iz vrst gospodarjev in nameščencev.

Slovesnost je otvoril

predsednik društva »Trgovski dom«

g. Ivan Jelačin st.

z naslednjim govorom:

Velepoštovana gospoda! Otvarjam današnjo svečanost otvoritve Trgovskega doma v Ljubljani in mi je prav prijetna in častna dolžnost, da v prvi vrsti pozdravim bana Dravske banovine g. dr. Draga Marušiča, podbana dr. Pirkmajerja, prevzvišenega knezoškofa dr. Gregorja Rožmana, zastopnika naše hrabre vojske, komandanta dravske divizije g. generala Bogoljuba Ilića, župana stolnega mesta Ljubljane g. dr. Dinko Puca, dvorno damo g. dr. Tavčarjevo, rektorja dr. Šerka, predsednika višjega deželnega sodišča dr. Rogina in vse odlične predstavnike raznih državnih, avtonomnih in gospodarskih korporacij, ki so posetili našo današnjo slavnost.

Šestindvajsetega novembra l. 1905 je slovensko trgovsko društvo »Merkur« na svojem izrednem obnem zboru z odkritosrčno željo sprejelo sklep, da bi se kmalu uresničila lepa misel, zgraditi v Ljubljani veličastno stavbo s ponosnim napisom »Trgovski dom«. Zbirali smo prispevke od leta do leta in končno uspeli in uresničili ta sklep. Naborno je bilo naše delo, svetovna vojna nas je prehitela in nam prekinila nadaljno delo, ki je našlo šele po vojni ponovno smer uresničenju našega ideala.

Z združenimi močmi in stanovsko zavednostjo, zagnani v bodočnost naših sil in v stremilnosti po napredku je društvo »Trgovski dom« in ljubljansko trgovstvo s svojo požrtvovalnostjo ob krenki podpori domačih denarnih zavodov z velikimi žrtvami postavilo ta dom.

Ta ponosna naša stavba daje lepo streho celi vrsti naših odličnih trgovskih organizacij, služi pa poleg tega narodno-politično najvišji svrhi, vzgoji našega trgovskega naraščaja, ker smo združili z domom trgovskih organizacij in gospodarskih korporacij šolsko stavbo, v kateri je stara gremijalna trgovska šola dobila lepe in lastne prostore za vzgojo naše trgovske mladine. Želim, da bi vse organizacije, ki so dobile v domu zatočišče, procvitale in da bi naš trgovski naraščaj uspeval do najvišje mere strokovne izobrazbe ter se uveljavljal za bodoči važni poklic slovenskega trgovca.

Naj bo današnji dan zapisan v zgodovini ljubljanskega trgovstva z zlatimi črkami v trajen spomin složnega, idealnega dela in truda.

Pri tej priliki naj izrečem ustvaritelju načrta našega doma inž. arh. g. Vladimirju Šubicu za njegov trud in delo prisrčno zahvalo. Zahvalo izrekam tudi vsem ostalim društvenim funkcionarjem, posebno pa predsedniku Zbornice za TOI g. Ivanu Jelačinu ml., ki je z izredno žilavostjo in spretnostjo zagotovil denarna sredstva za našo zgradbo, in vsem, ki so na katerikoli način sodelovali pri gradbi našega doma.

Enaka zahvala pripada tudi kiparju g. Lojzetu Dolinarju in prof. g. Mirku Šubicu za izvršene umetnine, ki krasijo naš dom.

Zahvaljujem se tudi graditelju našega doma mestnemu stavbeniku g. Miroslavu Zupanu in vsem ostalim domačim obrtnikom, ki so pokazali v vsakem oziru dovršenost v svojem delu.

Predlagam, da se odpošljejo vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru, pozdravi ministrskemu predsedniku g. generalu Živkoviću, ministru trgovine in industrije g. Dementroviću, ministru za šume in rudnike g. inž. Dušanu Serneću ter g. ministru Šveglu.

Končno si dovoljujem prositi prevzvišenega g. knezoškofa, da opravi blagoslovne obrede v naši novi stavbi. Nato je

knezoškof dr. Rožman

opravi blagoslovne obrede ter spregovoril naslednje pomembne besede:

Slavna gospoda! Dom, katerega je sezidala stanovska zavednost in solidarnost, je sedaj blagoslovljen in božjemu varstvu izročen. Dovolite mi, da ob tej svečani priliki izrazim željo, da bi ta božji blagoslov, ki je bil klican na to zgradbo, ostal na tej stavbi in nad vsem, kar se bo v tem domu snovalo in delalo. Vse delo naj služi enemu cilju: obnemu blagostanju naroda, tistemu blagostanju, ki je enako daleč od pretiranega kapitalizma in siromaštva, tistemu blagostanju, za katero je prosil nekdo v sv. pismu, ko je molil: »Gospod, ne daj mi ne bogastva, ne siromaštva, ampak toliko, kolikor je za moje življenje potrebno«. Iz tega doma bo izhajal tudi novi trgovski rod, prevzet istega duha, stanovske zavednosti in solidarnosti, kakor ga je imel rod, ki je ta dom sezidal. Da bo novi rod kos bodočim nalogam, ne bo moral biti samo strokovno izobražen, ampak tudi vesten in pošten. To pa bo, ako se mu bo vsidrala zavest osebne odgo-

vornosti pred Bogom, ki je vrhovni sodnik, neizprosno pravičen za nas vse. V zavesti te osebne odgovornosti za vsa naša dejanja in celo za naše mišljenje najdemo najtrdnější temelj za vestnost v poklicu in za poštenost v življenju. Cilj, katerega hočete doseči vsi, ki boste v tem domu delovali in snovali, ta cilj se bo dosegel na tistem temelju vestnosti v poklicu in poštenosti v življenju kljub težkim gospodarskim krizam. To je cilj, katerega imamo vsi pred očmi: srečno in splošno blagostanje naroda. Da se ta naš ideal doseže, naj Bog blagoslovi vse može, ki bodo za to delali, vse naše načrte in vse naše delo!

Godba je po govoru knezoškofa zagrnila državno himno, nakar je spregovoril

predsednik Zbornice za TOI

g. Ivan Jelačin:

Spoštovana gospoda, dragi prijatelji! Dogradili smo svoj dom — Trgovski dom! Veseli smo ga, radujemo se ga in srce nam utripa zadovoljstva in zadoščenja, ker je bilo naše delo venčano s tako lepim uspehom.

Ko je pred 25 leti vznikla misel, da si zgradimo lastni dom, je živelo naše trgovstvo po večini v malih razmerah, pa tudi stanovske vzgoje in močne organizacije ni bilo med nami.

Svetovna vojna je zavrla naše delo, pod svobodnim solncem naše Jugoslavije pa so se nam odprle vse poti razvoja in mogočnega napredka.

V početku mlade lastne države je bilo polno borb in trenj. Neurejenosti v upravi in gospodarstvu, vedno nove gospodarske krize in težkoče so silile našega trgovca, da se je tesneje oprijel svojih stanovskih organizacij, zavedajoč se, da je v združitvi in slogi moč. V težkih časih je rastla stanovska zavest in solidarnost.

Ko pa so postajale gospodarske razmere vse bolj urejene in je pričel naš trgovec živeti mirnejše življenje, se je opazilo v stanovskih organizacijah, da postaja delo v njih tudi mirnejše in tišje. In tako sem v l. 1928. smatral, da je nastopil trenutek, ko je treba krepko poseči vmes in uresničiti lepo misel zgradbe Trgovskega doma, ki naj bi našem trgovstvu za vso bodočnost nudil zbirališče, središče organizatornega dela in obrambe, če bi bilo treba v morebitnih težkih časih.

Ko sem sklical prvi sestanek zastopnikov slovenskih trgovskih organizacij, sem našel polno razumevanja, dobre volje in pripravljenosti, da me poklicani trgovski krogi podoro pri izvršitvi našega načrta. Tako posamezniki kakor celotne organizacije in zavodi so mi pomagali pri težavnem delu. Hvala vsem!

In sedaj imamo — svoj dom. Trgovski dom! Nihče nas ni oviral pri gradbi tega doma. Postavili smo si ga v naši beli Ljubljani, v kulturnem in gospodarskem središču Slovenije. Naj bo v ponos našemu trgovskemu stanu in v vzpodbudo naši trgovski mladini, da bo tu njeni zbirališče, zatočišče in vzgojevališče. Naj hodi po tem potu za nami!

Naj nam danes podel na zemljevid naše kraljevine Jugoslavije. Ki se tako leno dostojanstveno razprostira pred našimi očmi, daje trdno zavest,

da smo živ sestavni del močne države, ki je po milosti božji obdarjena z vsemi bogastvi narave. In prav v tem trenutku smemo z upravičenostjo ponoviti besede slovenskega pesnika:

Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega najprava. Išče te sreča, um ti je dan, našel jo boš, ak' nisi zaspan!

Široka pot je odprta marljivemu slovenskemu trgovcu po širni naši Jugoslaviji. Na stotine kilometrov obale našega Jadranskega morja odpira našemu trgovcu pot v daljni svet.

Naj ostane soliden glas našega trgovca, kakor je solidna ta stavba Trgovskega doma! Naj bo vedno v srcih našega trgovstva toliko ljubezni do naše domovine, kakor je bilo ljubezni v naših srcih, ki smo svojemu stanu gradili ta dom!

Naj naša trgovska mladina sledi poštenim zgledom svojih voditeljev in naj se zaveda, da mora biti vedno vreden član svojega naroda in človeške družbe!

Trgovski dom naj bo trajna priča, da se slovenski trgovec zaveda visoke naloge v svojem narodu in svoji državi. Naš trgovec naj izpolnjuje tudi kulturne naloge, ker ne živi narod zaradi njega, temveč on zaradi naroda! In slovenski trgovec noče živeti samo za sebe in zaradi sebe, marveč hoče podati roko tudi vsem drugim, da živijo lažje poleg njega.

Naj postane Trgovski dom središče našega trgovskega življenja in družabnosti in naj bi se pod njegovo streho rodilo še mnogo lepih misli in izvršilo mnogo lepega dela na korist našega gospodarstva in naše domovine!

Po burnem aplavzu, ki je sledil besedam predsednika Jelačina, je čestital

g. ban dr. Drago Marušič

z naslednjimi bodrilnimi besedami:

Ko otvarjate po 25-letnem težkem delu ta dom, vam najiskrenejše čestitam in želim, da bi bil ta uspeh složnega dela tudi vzpodbuda, da v slogi dosežete še večje uspehe v korist vsega naroda, banovine in vse države.

Pozdravu g. bana so sledili burni živio-klici.

Župan ljubljanski g. dr. D. Puc

je nato v svojem govoru povdarjal, da je bila tudi v težkih, našem narodu sovražnih predvojnih časih slovenska trgovina vedno zavedna in samostojna. Zato je vživala tudi ugled in spoštovanje po vsem svetu. Čast onim, ki so to našo trgovino organizirali na narodni podlagi. Ko so po vojni nastopili časi svobode, je naša trgovina postala še ekspanzivnejša kljub izgubi teritorija in nekaj časa še neurejenih razmer. A vendar je v novi državi trgovini zagotovljena lenša in velika bodočnost. Zato čestita celemu stanu k častnemu dnevu v imenu mesta Ljubljane.

Sledile so čestitke in želje ljubljanskega trgovstva. Spregovoril je

načelnik ljubljanskega gremija

g. Ivan Gregorc:

Velepoštovana gospoda!

Ljubljansko trgovstvo praznuje v letošnjem letu dvojni jubilej. Po petindvajsetih letih se je uresničila ideja zgraditve lastnega doma, drugi jubilej pa je petdesetletnica obstoja naše organizacije.

Veliko dela in truda je za nami, znamenovati pa moramo tudi vidne

uspehe v složnem in smotrenem delu ljubljanskega gremija. Ljubljansko trgovstvo se danes raduje, ko se odpirajo vrata našemu domu, ki je kot najmočnejša finančna skupina pripomogel do popolne izpolnitve programa. Gremij trgovcev je na sezi željo, naj se prične čimprej graditi ta dom, in s predsednikom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivanom Jelačinom ml. sva realizirala rešitev vprašanja zgraditve Trgovskega doma. Ljubljanski gremij je v svoji idealni požrtvovalnosti tudi skrbel, da zagotovi našemu naraščaju lastne prostore.

Naj bo blagoslov, ki ga je podelil prevzvišeni škof našemu domu, istočasno namenjen tudi gremijalni trgovski šoli, iz katere naj prihajajo trgovski vajenci in vajenke, dovršeni v izobrazbi za trgovski stan.

Pozdravljam današnji otvoritev Trstanku dne 5. septembra l. 1928 izravnega doma v imenu ljubljanskega trgovstva in se zahvaljujem vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do ustatitve tega lepega doma. Želim, da bi pod njegovo streho naše delo rodilo obilo uspeha v blagor in procvit našega gospodarstva.

Za govorom načelnika gremija so sledile globoko občutene, tople besede, ki jih je spregovoril

**predsednik trgovskega društva
»Merkur«**

g. dr. F. Windischer:

»Niso daleč od nas časi, ko je bilo Trgovsko društvo »Merkur« edini glasnik in besednik slovenskega trgovstva. Tekom zadnjih petindvajsetih let smo iz te osnovne celice razpletli tesno sestavno mrežo po slovenski zemlji. Razčlenjeno našo trgovino preprega danes že gosta organizatorska mreža in je društvo »Merkur« danes nekako kakor oče, ki je celi vrsti zdravih sinov izročil gospodarstvo ter se veseli živahnega dela svojega rodu.

Ko danes svečano odpiramo Trgovski dom, izrekam v imenu društva »Merkur« našo resnično radost in se iskreno veselim tega lepega in znamenitega doma. Trgovski dom je močna priča složnega dela in spornazumne stvarilnosti. O dejanski solidarnosti govori. Pripoveduje naj, da dober slovenski trgovski gospodar v svoji prizadevnosti ne pozablja na občinstvo in njegove pride. Naj ne bo med nami mrtvih duš in trhljih pogankov, ker mi prav posebno rabimo živih src in zelenih vej, pa želimo, da bi Trgovski dom v svoje lepe prostore srečno zbiral našo trgovsko mladino, naše mlade trgovce in trgovske sodelavce ter da bi gospodarji in sodelavci v harmoničnem delu vodili našo trgovino od uspeha do uspeha v srečni bodočnosti.

Ko smo pred desetletji mislili na ustanovitev Trgovskega doma, si tudi najpogumnejši med nami ni mogel misliti, da se blagoslovitev in otvoritev izvrši v narodno tako všečnih prilikah. Tudi najgorečnejši zastopniki našli misli, da bo iz društva »Merkur« neposredno izšel Trgovski dom, tudi tisti naši predniki, ki jih danes že pokriva sveta zemlja slovenska, bi bili radostni današnji svečani dan, ko bi se prebudili in videli, da nam je bilo dano postaviti si svoj dom v svoji svobodni državi pod zaščito narodnega vladarja pa da naše slavje v Ljubljani odlikuje navzočnost viteškega zapovednika Dravske divizije naše hrabre jugoslovanske vojske. (Burni aplavzi in živijo-klici naši vojski!) Naj boži blagoslov, izročeni danes po prevzvišenem našem knezu in škofu, zvesto čuva to središče in žarišče naše trgovine ter modro vodi prizadevanja naših trgovskih vodnikov tako, da bo stvarilno delo našega trgovstva množilo blagostanje našega naroda in krepko pripomoglo zagotoviti mu tiste snovne temelje, ki so nepogrešen predpogoj za doseg veliki narodnih ciljev in za dovršitev poslanstva in zvanja, ki je zapisano in dano našemu narodu na trdi poti živega življenja. Navdušeni vzklikli!

V imenu organizacije trgovstva v Dravski banovini je pozdravil otvoritev doma

predsednik Zveze trgovskih gremijev

Josip J. Kavčič,

ki je dejal:

Spustovana gospoda! To palačo je postavil idealizem, da lepi in nežni cut nase duše, ki nas dviga iz vsakdanjosti, iz dnevnih brig in borb, pa daje tako našemu življenju globlji smoter, srečo in notranje zadovoljstvo. Najprej je bila misel in le skromna sredstva. Ko pa se jim je pridružila neomahljiva volja in vztrajno hotenje idealnih in požrtvovalnih moči, ki so svoja osebna nazaranja in želje glede »Trgovskega doma«, podredili disciplinirani složnosti, tedaj je zrasla iz tal ta močna zgradba. In našla so se tudi denarna sredstva in pomoč.

Bili so, ki so dali iz svojega duha in iz svojega mošnjička, bili so, ki so dali le iz svojega duha, ali le iz svojega mošnjička, in bili so, ki so posredovali, da so dali iz društvenih imovin in tujega denarja. Kaj bi jih vrstili in tehtali po zaslugah, hvala jim vsem skupaj, ki so bili dobre volje in so pomagali, saj jim je gotovo vsem v največje zadoščenje, radost in notranjo zadovoljnost, ki jih preveva danes, na praznik otvoritve našega »Trgovskega doma«.

Velika in pestra je ta trgovska družina, ki je našla svoje zavetje pod krovom tega doma. Poleg strokovnih organizacij naše trgovine, katere naj pospešujejo težnje slovenskih trgovcev pri njih strokovnem udejstvovanju, imamo pod tem krovom tudi naše socialne institucije, Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« in Trgovsko bolniško in podporno društvo za naše sodelavce, trgovske uradnike in sodelavce. Pod našo streho imamo tudi Gremijalno trgovsko šolo v Ljubljani, ki strokovno in kulturno vzgaja naš naraščaj in podmladek in našo matico trgovskih organizacij, našo prosvetno organizacijo, Trgovsko društvo Merkur za Slovenijo. Tudi naša borza, barometer našega gospodarstva, se nahaja pod tem krovom. Tako se družijo v skupnem delu organizacije, ki pričajo, kako tesno sta povezana v življenju gospodarstvo in kultura, ki pričajo, da v človeških dušah ne more in ne sme zamreti idealno stremljenje in da je treba združiti sebične težnje s težnjami po socialnem in kulturnem napredku svojega bližnjega.

V težkih časih, ki jih preživlja naše gospodarstvo, sta vera in upanje zgradila ta dom. To vero in upanje v lepše čase, ki morajo priti, naj imajo tudi vsi oni, ki bodo delovali v tem domu. Mnogokrat bodo reševali naši gospodarski vodniki pod tem krovom pereča vprašanja našega gospodarstva. Vodi naj jih pri tem oni idealizem, ki je vodil ustanovitelje naših prosvetnih, socialnih in strokovnih društev in graditelje tega doma, da bodo tako s pravim gospodarskim delom služili tudi javnosti in

najširšim plastem našega naroda z željo, da se tudi potom našega narodnega gospodarstva dvigne civilizacija in kultura vsega našega naroda, da pride blagostanje, ki ga prinaša le trdo in vestno delo, v poslednjo kmetiško koč in zadnji delavski dom, da nastopi zlata doba pravega narodnega blagostanja.

Naj stoji naš »Trgovski dom«, tu na zapadni meji, kot mogočen branik našega jugoslovanskega narodnega gospodarstva, kot mogočen branik naše narodne jugoslovanske sloge in zavesti. Pa kakor smo ponosni in zavodni Jugoslavlani, tako smo trgovci baš radi naših mednarodnih kupčijskih zvez prvi pozvani, da sodelujemo pri mednarodnem zblizanju, pa naj bo zategadelj naš dom tudi vez, ki bo vezala naš narod s svetom, in lahko bomo povsodi našli idealne in plemenite osebe, ene misli z nami, da se ob spoštovanju zdravega in potrebnega nacionalizma vendarle lahko najdejo vezi, ki naj pospešujejo napredek in blagostanje človeške družbe v složnem in mirnem sožitju.

S temi željami najiskrenejše čestitam kot predsednik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo v imenu naših trgovskih organizacij in našega slovenskega trgovskega društva »Trgovski dom« ob tem lepem in pomembnem prazniku. Naj bo blagoslovljeno delo društva »Trgovski dom« in vseh onih, ki bodo v njem delovali.

Živijo-klici in aplavzi!

Slovensko obrtništvo je pozdravilo otvoritev po predsedniku Zveze obrtnih zadrug

g. Josipu Režeku:

Slavna gospoda! Ob velepomembni slavnosti, ko se odpirajo vrata svetišča ljubljanskega trgovstva, čestita tudi obrtnik kar najiskreneje svojim stanovskim tovarišem. Naj bo to svetišče žarišče gospodarstva, kulture in napredka naših trgovskih gospodarjev. Večno naj plava duh nesebičnih stvariteljev tega hrama nad slehernim, ki išče zatočišča, utehe in pomoči pod njegovim krovom. Spomenik ponosa in samozvesti slovenskega trgovca združuj v sebi vse nesebične sodelavce, vzgaja mladino v sposobnega, narodno zavednega, jugoslovanskega, trgovskega gospodarja. Nam obrtnikom pa bodi zgled, da zraste tudi za naše stanovske potrebe čimprej veren drug in pobratim Obrtni dom v Ljubljani.

Vidno ganjen se je nato zaslužni predsednik g. Ivan Jelačin st. toplo zahvalil odličnim govornikom za bodrilne besede ter vsem za naklonjenost, izkazano društvu s prisotnostjo pri slovesnosti, ki bo ostala vsem v trajnem in najsvetlejšem spominu. Zaključil je slovesnost in prosil vse, da si ogledajo v podrobnosti novo zgradbo, ki je ponos našega trgovstva in ki naj služi v prosep trgovini in vsemu gospodarstvu našega naroda.

Danes

MERKURJEV PLES

v dvorani in v vseh prostorih Trgovskega doma

Zastopniki malih trafikantov v Beogradu so sklenili zahtevati, naj se povadom izdaje novega monopolnega zakona in v svrhu racionalizacije v prodaji tobaka število malih trafikantov zniža na faktično potrebno število. V Dravski in v Savski banovini je malih trafikantov ca. 2000.

Banatske gospodarske organizacije so v svrhu zaštite svojih interesov proti uvozu ruskega blaga naslovile vlogo na merodajna mesta v Beogradu. Pravijo, da prihaja rusko blago v velikih množinah v Jugoslavijo preko Ogrske, Češkoslovaške, Rumunije in Bolgarije ter da se prodaja po neverjetno nizkih cenah. Vlada je obljubila primerne zaščitne ukrepe.

Pobiranje kuluka in uslužbenki davek.

Ministrstvo za gradbe je z dopisom z dne 9. avgusta 1930 br. 57.584 objavilo pojasnilo ministrstva za finance, kaj se smatra za osnovo pri določitvi delovne obveznosti po § 40. zakona o samoupravnih cestah. Po tem pojasnilu se sme uslužbenki davek vzeti za osnovo samo takrat, kadar letni dohodek znaša več nego 4000 Din po odbitkih v smislu člena 93. zakona o neposrednih davkih.

Ministrstvo za finance je z nadaljnjimi pojasnili br. 51.770/30 in br. 74.677/30 določilo, da se uslužbenki davek more vzeti za osnovo samo takrat, kadar znaša mesečni dohodek več nego 4000 Din.

Z ozirom na to, da so po § 38. zakona o samoupravnih cestah zavezani osebnemu delu, odnosno plačilu odkupnine vsi za delo sposobni moški prebivalci, v kolikor niso izvzeti po §§ 38. in 39. zakona o samoupravnih cestah in po § 4. zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah, se je minister za gradbe obrnil na ministrstvo za finance s prošnjo, naj navedena pojasnila, v kolikor se nanašajo na uslužbenki davek, razveljavi, ker niso v skladu s § 39. zakona o samoupravnih cestah. Ministrstvo za finance je z odlokom br. 90.297 od 23. decembra 1930 obvestilo ministrstvo za gradbe, da je navedena pojasnila razveljavila. O priliki odrejanja delovne obveznosti bodisi za osebno delo, bodisi za odkup se mora torej upoštevati tudi uslužbenki davek, vendar pa po odračunanju odbitkov po čl. 93. zakona o neposrednih davkih ki se pri odmeri navedenega davka itak odračunajo

UVELJAVLJANJE GRŠKO-POLJSKE TRGOVINSKE POGODBE.

Kakor poroča Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, je grško finančno ministrstvo obvestilo vse carinarnice v državi, da je 15. oktobra t. l. stopila v veljavo grško-poljska trgovinska pogodba. Bago poljskega porekla bo moralo plačati konvencionalno carinsko tarifo in bo uživalo klavzulo o največji ugodnosti.

Z novo grško-poljsko trgovinsko pogodbo bo stopila v veljavo sledeča konvencionalna tarifa: konji, stari več kot 3 leta, 20 kovinskih drahem za 1 komad; konji, stari manj kot 3 leta, 12 kovinskih drahem za 1 komad; les za pohištvo, tanke deske nad 2 mm debele, 10 kovinskih drahem za 100 kg; koši vseh vrst 50 kovinskih drahem za 100 kg; kolesa, osovine, zmeti itd. 10 kovinskih drahem za 100 kg; blago, ki ima več kot 27, a ne več kot 40 nitk v 1 m², 250 kovinskih drahem za 100 kg in blago, ki ima več kot 40 nitk v 1 m², 400 kovinskih drahem za 100 kg itd. (1 kovinska drahma je 15 papirnatih drahem. K tej vsoti je treba dodati še 75% za supertakso tako, da znaša 1 kovinska drahma — 26-25 papirnatih drahem).

Te tarife se bodo uporabile tudi za blago onih držav, s katerimi je Grčija sklenila pogodbo pod klavzulo o največji ugodnosti.

REKLAMA NA PISEMSKIH OVITKIH.

Prometno ministrstvo je ugotovilo, da sprejemajo pošte pošiljke, na katerih ovitkih je natisnjena reklama, ki pa po določilih čl. 12, točka XI, prvega dela civilnih drahem za notranjo pošto službo ni dopustna.

Na pisemskem ovitku ali zavojni tvarini smejo biti namreč tiskani oglasi, če ne zavzemajo več prostora kakor četrtino gornjega dela naslovene strani oziroma zadnje strani.

Direkcija pošte in brzjava v Ljubljani opozarja v posebni okrožnici pošte na ta predpis ter jim naroča, da vse pošiljke, na katerih so nedopustni reklamni oglasi, vračajo pošiljateljcem.

Na gornje opozarjamo vse interese, da ne bodo imeli pri takih pošiljkah po nepotrebnem stroške.

Pitani prašiči iz Jugoslavije so predmet živahnega povpraševanja zlasti v Franciji, pa tudi v Ogrski, na Dunaju, v Solunu itd. V Francijo jih je šlo v novembru preko jugoslovanskih pristanišč več kot 50 vagonov.

OTVORITEV NOVIH TELEFONSKIH RELACIJ MED MARIBOROM IN NEMČIJO.

Z odlokom g. ministra za gradbe št. 75.648 od 11. decembra pr. leta so od 25. decembra pr. leta naprej otvorjene sledeče telefonske relacije:

Maribor-Erfurt, Ludwigshafen (Rhein) in Ruckheim. Pristojbina za navadno govorilno enoto: 6-60 zl. fr. ali 72-60 Din (sedemdesetdva 60/100).

2. Maribor-Düsseldorf (s pomožnimi centralami Benrath in Kaiserswerth), Duisburg (s pomožnimi centralami Grossenbaum in Hamborn), Gelsenkirchen, Hagen (Westfalen), Köln in Oberhausen (Rhein). Pristojbina za navadno govorilno enoto v naštetih relacijah: 7-80 zl. fr. ali 85-50 Din (osemdeset pet 80/100).

Kuluk in odkupnina.

Zakon o kuluku razdeljuje kuluku zavezane osebe, kakor sem že v prvem članku omenil, v dve kategoriji:

1. v zavezance, ki se ognejo plačilu odkupnine lahko z osebnim delom, ali pa s tem, da pošljejo namestnika;
2. v zavezance, ki morajo plačati kuluk v gotovini, ki plačujejo torej odkupnino.

1. Kuluk kot osebno delo.

V prvo kategorijo spadajo vsi za delo sposobni moški prebivalci od 18 do 55 let.

Vsi ti imajo pravico, da gredo delat ali sami ali pa da pošljejo namestnika; lahko plačajo pa tudi odkupnino.

Vendar so pa izvzeti iz te kategorije sledeči zavezanci:

- a) vsi državni, banovinski in občinski uradniki;
- b) civilni in vojaški uslužbeni (vštevši častnike);
- c) vse duhovniške osebe;
- d) upokojenci;
- e) osebe bank, delniških družb, konSORCIJEV, podjetij in drugih pridobitnih ustanov;
- f) uradniki brez razlike in uslužbeni v inozemstvu.

Vse te osebe spadajo v drugo kategorijo; kuluka ne smejo vršiti z osebnim delom ali pa da bi poslali namestnika, temveč morajo plačevati odkupnino.

Premotriti imamo torej obseg dolžnosti do osebnega dela za one osebe, ki vrše kuluk lahko osebno ali po namestniku.

Ako ne plačuje zavezanec nobenega davka, bi imel vršiti kuluk z ozirom na določbe § 41. na leto 6 dni. Ravno toliko dni bi imel delati tudi takrat, če bi plačeval davka največ do 200 Din.

Sem spadajo torej vsi navadni delavci, hlapci, mlajši pomočniki, vsi taki, ki imajo tedenske plače do približno 270 dinarjev ali pa mesečno do približno 1000 Din. Sem spadajo tudi vsi manjši posestniki, ako plačajo neposrednjega davka največ 200 Din. Vsak izmed teh oseb bo moral torej 6 dni ali sam delati ali pa poslati namestnika na svoje stroške; lahko se bo pa tudi odkupil in sicer z zneskom 120 Din.

Obseg dolžnosti ni pretiran in tudi odkupnina je primerna za onega, ki ne bi hotel sam delati.

Precej drugače je pa, ako pogledamo lestvico nadalje.

Pri davku do 500 Din znaša kuluk 12 dni, odkupnina 240 Din.

Pri davku do 900 Din znaša kuluk 18 dni, odkupnina 360 Din.

Pri davku do 1400 Din znaša kuluk 24 dni, odkupnina 480 Din.

Pri davku do 2000 Din znaša kuluk 30 dni, odkupnina 600 Din.

Pri davku do 2700 Din znaša kuluk 36 dni, odkupnina 720 Din.

Pri davku do 3500 Din znaša kuluk 42 dni, odkupnina 840 Din.

Pri davku do 4400 Din znaša kuluk 48 dni, odkupnina 960 Din.

Pri davku do 5400 Din znaša kuluk 54 dni, odkupnina 1080 Din.

Pri davku do 6600 Din znaša kuluk 60 dni, odkupnina 1200 Din.

Pri davku do 8000 Din znaša kuluk 66 dni, odkupnina 1320 Din.

Pri davku do 10.000 Din znaša kuluk 72 dni, odkupnina 1440 Din.

Pri davku do 13.000 Din znaša kuluk 78 dni, odkupnina 1560 Din.

Pri davku do 16.000 Din znaša kuluk 84 dni, odkupnina 1680 Din.

Pri davku do 19.000 Din znaša kuluk 90 dni, odkupnina 1800 Din.

Pri davku do 22.000 Din znaša kuluk 96 dni, odkupnina 1920 Din.

Pri davku 52.000 Din znaša kuluk 156 dni, odkupnina 3120 Din.

Pri davku 82.000 Din znaša kuluk 216 dni, odkupnina 4320 Din.

Pri davku 172.000 Din znaša kuluk 396 dni, odkupnina 7920 Din.

Dvanaest dni dela ali pa 240 Din odkupnine bodo plačevale zopet iste osebe, ako imajo tedenske plače do približno 400 Din ali pa mesečno do približno 1800 Din ter posestniki, ki plačajo neposrednjega davka do 500 Din na leto.

Tretja stopnja ima že 18 dni dela ali pa 360 Din odkupnine. Da bi kdo 18

dni hodil delat osebno, je pri sedanjih razmerah skoraj nemogoče, saj ne more dobiti niti dopusta za toliko časa, ako je v službi. Preostajalo mu ne bo drugega, kakor da bo plačal odkupnino, to je pravo doklado na uslužbeni davek v znesku 40% do 48%. Taka samoupravna doklada bi bila pa v smislu čl. 97. zakona o neposrednih davkih vsaj pri davku uslužbenec nedopustna, ker se smejo samoupravne doklade na ta davek le v toliko nalagati, v kolikor znasajo davku podvrženi tedenski prejemki več kot 960 Din, davku podvrženi mesečni prejemki pa več kot 4000 Din.

Ministrstvo financ je z odlokom br. 54.770/1930 faktično dalo pojasnilo: »Službenički porez može se uzeti za osnovu (radne obaveze po čl. 40. zakona o samoupravnim putevima) samo onda, kada mesečni prihod iznosi više od Din 4000— po odbitku iz čl. 93. zakona o neposrednim porezima.«

Kar se tiče naših malih trgovcev in obrtnikov, je ocenjen njih dohodek po večini z zneskom 12.000 do 30.000 Din. Davek brez pribitkov znaša približno 1000 do 3000 Din. Kuluk bo znašal torej 24, 30, 36 ali 42 dni, odkupnina pa 480, 600, 720 ali 840 Din, to je 48% do 27% osnovnega davka.

Pri vseh teh višjih stopnjah moramo smatrati kuluk kot pravo doklado na davek, ker je izključeno, da bi mogel kdo delati osebno na leto 24, 30, 36, ali 42, 48 ali še po več dni ali pa pošiljati toliko dni koga drugega kot namestnika.

2. Kuluk kot odkupnina.

Vsak davčni obvezanec, ki ne spada pod obveznost osebnega dela ter plačuje nad 100 dinarjev neposrednega davka, mora ne glede na spol, starost ali delovno sposobnost plačevati odkupnino v gotovini.

Sem spadajo vsi v prvem oddelku pod a) do f) izvzeti moški zavezanci, potem pa vsi drugi davčni zavezanci, torej tudi otroci, ženske osebe, moški nad 55 let, potem banke, delniške družbe itd.

Ta odkupnina je torej faktično cestna doklada na osnovni davek, ako znaša ta nad 100 Din na leto.

Kar se tiče uslužbenec, omenjam zopet v prvem oddelku navedeno pojasnilo ministrstva financ br. 54.770/30, po katerem imajo te osebe plačevati odkupnino samo takrat, če znaša mesečni dohodek več kot 4000 Din oziroma tedenski dohodek več kot 960 Din.

V ostalem znaša pa ta odkupnina sledeče:

pri davku od 101 Din do 200 Din odkupnina 120 Din ali 119% do 60%;

pri davku od 201 Din do 500 Din odkupnina 240 Din ali 119% do 48%;

pri davku od 501 Din do 900 Din odkupnina 360 Din ali 72% do 40%;

pri davku od 901 Din do 1400 Din odkupnina 480 Din ali 53% do 34%;

pri davku od 1401 Din do 2000 Din odkupnina 600 Din ali 42% do 30%;

pri davku od 2001 Din do 2700 Din odkupnina 720 Din ali 36% do 27%;

pri davku od 2701 Din do 3500 Din odkupnina 840 Din ali 31% do 24%;

pri davku od 3501 Din do 4400 Din odkupnina 960 Din ali 27% do 22%;

pri davku od 4401 Din do 5400 Din odkupnina 1080 Din ali 24% do 20%;

pri davku od 5401 Din do 6600 Din odkupnina 1200 Din ali 22% do 18%;

pri davku od 6601 Din do 8000 Din odkupnina 1320 Din ali 20% do 16%;

pri davku od 8001 Din do 10.000 Din odkupnina 1440 Din ali 18% do 14%;

pri davku od 10.001 Din do 13.000 Din odkupnina 1560 Din ali 15% do 12%;

pri davku od 13.001 Din do 16.000 Din odkupnina 1680 Din ali 12% do 10%;

pri davku od 16.001 Din do 19.000 Din odkupnina 1800 Din ali 11% do 9%;

pri davku od 19.001 Din do 22.000 Din odkupnina 1920 Din ali 10% do 8%;

pri davku 52.000 Din odkupnina 3120 Din ali 6%;

pri davku 82.000 Din odkupnina 4320 Din ali 5%;

pri davku 172.000 Din odkupnina 7920 Din ali 4%.

Ta samoupravna doklada, ki jo bo moral vsak plačati, se mi ne zdi pravično razdeljena iz treh razlogov:

1. ker je progresivno padajoča;
2. ker nima olajšav za one prime-re, kjer je osnova samo za nekaj dinarjev višja od prejšnje nižje osnove, pa je plačati zaradi 1 ali 2 dinarjev višje osnove takoj 120 Din več odkupnine;

Naša zunanja trgovina v mesecu novembru 1930.

Po podatkih gen. direkcije carin je bila naša trgovinska bilanca v mesecu novembru 1930 aktivna. Izvozili smo blaga v vrednosti 619'7 milijonov Din (814'1 milij. Din v novembru 1929), a uvozili blaga za 540'4 milijonov Din (621'9 milij. Din nov. 1929), tako da znaša aktivni saldo 79'3 milij. Din. Do te aktivnosti pa je prišlo predvsem radi zmanjšane uvoza in ne morebiti radi povečanega izvoza. Izvoz je namreč v primeri s preteklim letom padel po količini za 20'7%, a po vrednosti za 23'9%, medtem ko je uvoz padel po količini za 15'2%, a po vrednosti za 13'1%. Kljub vsej aktivnosti naše trgovinske bilance v mesecu novembru je bila zaključena naša trgovinska bilanca v prvih 11. mesecih s pasivnostjo 151 milij. Din, kar je že precejšnji udarec zlasti če pomislimo, da je bila v istem razdobju lanskega leta aktivna za 147'9 milij. Din.

Z ozirom na posamezne predmete se je naša zunanja trgovina v novembru razvijala tako-le (v oklepajih. oktober, vse v milijonov Din): Izvoz: Pšenica 45'5 (26'2), koruza 29'4 (19'6), fižol 19'1 (13'6), sveže sadje 59'5 (117'7), suhe slive 13'5 (19'7), vino 9'3 (4'6), konoplje 7'4 (6'6), goveda 23'7 (31'3), prašiči 34'3 (27'1), drobnica 15'5 (18'2), perutnina 13'4 (12'2), sveže meso 37'4 (19'5), jajca 30'5 (26'0), drva 9'4 (9'4), stavbeni les 70'6 (84), hrastovi železni pragovi 4'2 (5'6), lesni izdelki 5'7 (4'1), cement 12'5 (13'1), svinec v ploščah 1'7 (2'0), surov baker 44'7 (45'8), rude 27'3 (29'8).

Glavni predmeti našega uvoza bi bili sledeči: Bombaž surov 8'4 (14'3), predivo 35'2 (48'6), tkanine 36'8 (60'4), volna ovčja 5'5 (5'6), volnene tkanine 18'8 (33'7), svilene tkanine 6'2 (7'4), železo surovo 8'4 (9'4), pločevina 9'4 (9'1), tračnice in železniški material 2'6 (6'2), razni železni izdelki 28'0 (29'0), nafta 20'2 (15'7), surove kože domačih živali 15'4 (15'0), čevlji 3'5 (5'4), kava 9'1 (11'4), riž 5'6 (5'8), premog 12'2 (11'1), stroji in aparati 47'9 (41'9), elektrotehnični predmeti 19'3 (18'5), prevozna sredstva 13'0 (10'0).

Pri izvoznih predmetih vidimo — v primeri z izvozom v novembru 1929 — veliko nazadovanje izvoza pšenice in to od 115'4 na 45'5 milij. Din, pri koruzi pa znaša primanjkljaj celih 136 milij. Din. Znatno primanjkljaj opazamo tudi pri izvozu lesa, ki znaša v primeri z novembrom 1929 36 milij. Din. Pač pa je narasel izvoz sadja, vina, perutnine in jaje.

Pri uvoznih produktih vidimo nazadovanje tekstilij in tekstilnih surovin, dalje železa in železnih izdelkov, a uvoz strojev in prevoznih sredstev se je povečal.

OGROMNI DOHODKI V AMERIKI.

Ameriški zakladni urad priobčuje zanimivo statistiko, po kateri je priznalo v pravkar preteklem letu 511 oseb za po več kot 1 milijon dolarjev letnih dohodkov, med njimi 26 oseb za po več kot 5 milijonov. Med 511 osebami je 28 žensk, med 26 pa 2 neporočeni ženski. Obdavčeni netohodki od 2523 oseb znašajo nad 25 milijard dolarjev, vsi dohodki pa 186 milijard dolarjev.

* * *

OTVORITEV TELEFONSKIH RELACIJ BLEJ IN RAKEK-PADOVA.

Z odlokom gospoda ministra za gradbe št. 75.694 od 11. decembra t. l. je od 25. decembra pr. l. naprej odprt telefonski promet Blej-Padova in Rakek-Padova.

Pristojbina za navadno govorilno enoto v relaciji Blej-Padova znaša 2'55 zl. fr. ali 28'05 Din (dvajset osem 5/100), v relaciji Rakek-Padova pa 2'25 zl. fr. ali 24'75 Din (dvajset štiri 75/100).

3. ker je doklada v prvih stopnjah, to je pri najšibkejših davčnih zezavancih previsoka (n. pr. 48 odstotkov do 119 odstotkov).

Fr. Uršič.

Poravnave in konkurzi.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 21. do 22. dec. 1930.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Dravska banovina: Košenina Ivan, Ljubljana.

Savska banovina: Herzberger Ivo i Herzberger Julija, Zagreb; Fertaljič Mijo i Marija, Pilomača.

Primorska banovina: Bakota Ante, Rab; Jugoslovanska seljačka zadruga, Podorošac (Mostar).

Drinska banovina: Matić Božidar, Šabac; Mijajlović Milorad, Šabac.

Dunavska banovina: Kunz Jovan, Novi Vrbas.

Moravska banovina: »Jagoda«, Andrejević P. Mihajl, Jagodina.

Vardarska banovina: Bećirović Ferat, Resan; Umerović Selman, Tetovo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Gradjevinsko tehničko preduzeće »Astra«, Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Bienenfeld Herman, Pakrac; Bingulac Marko, Vukovar; Bunjevac I. Rade, Plaško; Levačić Franjo, Zagreb; Schwarzenberg Ljudevit, Zagreb.

Drinska banovina: Finzi Silvio A., Sarajevo.

Dunavska banovina: Gedelen Janoš, Bač. Petrovo Selo; Sabadoš Ladislav, Subotica; Vidaković Veco M. i sinovi, Subotica; Vilhajn Mirko dr., Subotica.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**)

Primorska banovina: Srpska zemljoradnička zadruga, Rečice (Mostar).

Drinska banovina: Bulović Ranisav i sin, Čačak.

Dunavska banovina: Arnold Gjuro, Novi Sad; Blanc Petar, Kula; Tomin Mita, Novi Bečej.

Moravska banovina: Vojinović Čedomir, Kraljevo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Almuzlinović Avram, Beograd; Benvenisti Regina, Beograd; Dimitrijević Aleksandar, Beograd; Filipović Dragoslav, Beograd; Simić Jovan, Beograd; Ščelović Božidar, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:**))

Dravska banovina: Mally I. B., Tržič.

Dunavska banovina: Bertalan Balas, Bajmok; Schwarz Vilim, Novi Sad.

Beograd, Zemun, Pančevo: Putniković Laza, Zemun.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narek, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

**) Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

Po svetu

Konkurzov v Jugoslaviji je bilo v preteklem letu 608 proti 1063 v letu 1929.

Jugoslovansko trgovsko brodogojstvo je v zadnjem času pomnožilo zopet za par enot in je imelo 1. januarja t. l. (brez jadrnic) 370.000 ton tonaže.

Pivovarne v Jugoslaviji morajo do 1. septembra t. l. uvesti v svoje obrate kontrolne aparate, sicer ne bodo dobile več dovoljenja za varenje piva.

Elektrarna v Novem Sadu je prešla v roke ameriške finančne skupine White and Comp.

Dela za avtomatično telefonsko centralo v Beogradu se bodo pričela v kratkem in bodo dokončana do leta 1932. Centrala bo štela 10.000 telefonskih števil z možnostjo povišanja na 15.000.

Mesto Bjelovar bo dobilo elektriko in razpisuje za 7. februarja javno ofertno razpelo. Vadij 200.000 Din.

Dela za zaščito levega brega Donave v Vojvodini bodo letos zaključena. Nato pride na vrsto desni breg (ob državni domeni Belje). Načrti so izgotovljeni, potrebni krediti dovoljeni.

Število brezposelnih v Angliji je z 2.648.000 osebami prekoračilo lansko število za 1.133.000 oseb.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija drž. železarne Vreš sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg strojnega olja. — Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 19. januarja t. l. ponudbe glede dobave plinskih cevi in zveznih kosov; do 20. januarja t. l. glede dobave 2000 kg bučnega olja, 1000 kg ječmeneve kave, 1000 kg kristalne sode, 300 kg testenin, 1300 kg otrobov, 200 l kisa in 2000 kg riža. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg bencina, 170 kg cilindrovega olja in 350 kg olja za vozičke. — Direkcija drž. rudnika Zenica sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave kablov za signale in jeklene pločevine. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja lesa in drv se bo vršila po tem licitaciji dne 14. januarja t. l. pri Direkciji šum v Ljubljani. Ponudbe je vložiti do 14. januarja t. l. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave 50 m Edwardovih verig, bodeče žice in podkev za konje; do 29. januarja t. l. pa glede dobave 3300 m jeklenih vrvi. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe glede dobave gumijevih plošč in bakrenih cevi. — Direkcija drž. rudnika Zenica sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave kablov za signale in razsvetljavo ter glede dobave zakovic in porcelanastih izolatorjev. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 28. januarja t. l. pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu glede dobave tračnic in podložnih plošč; dne 29. januarja t. l. pa glede dobave večje količine moke. — Dne 30. januarja t. l. pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu glede dobave

železnega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave 25.000 komadov opeke in 1500 kg martinovega jekla. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 16. januarja t. l. ponudbe glede dobave 4476 komadov matric in ca. 300 kg kompletnih pisav in posameznih črk. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave žebeljev in zakovic. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1 peči za kopalnico. — Direkcija drž. rudnika Bukinje sprejema do 19. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg strojnega olja in 1000 kg masti za jamske vozičke. — Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 19. januarja t. l. ponudbe glede dobave vodokaznih armatur. — Direkcija drž. rudnika Ljubija sprejema do 19. januarja t. l. ponudbe glede dobave inozemskih časopisov. — Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik (Srbija) sprejema do 20. januarja t. l. ponudbe glede dobave aparata za kopiranje načrtov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. januarja t. l. pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu glede dobave kožuhov; dne 17. januarja t. l. glede dobave materiala za kolosek; dne 20. januarja t. l. pa glede dobave raznega železnega materiala. — Dne 20. januarja t. l. pri Direkciji drž. železnice v Zagrebu glede dobave skretnic in grafikonov. — Dne 16. januarja t. l. pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave kovinskega materiala. — Dne 17. januarja t. l. pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu glede dobave šamotnega materiala. — Dne 12. januarja t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave bombažnega sušilnega papirja od tute papirja kartonskih škatelj, parafina, žvepla, katrana ter

glede dobave večje količine lesa; dne 20. januarja t. l. pa glede oddaje del za zgradbo štirih tovarniških poslopij. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 16. januarja t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave železne pocinkane žice; dne 20. januarja t. l. pa glede dobave 20.000 kg modrega kamena. — (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.) — Dne 16. januarja t. l. se bo vršila pri Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave mesarskega orodja; dne 20. januarja t. l. pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave mesarskega orodja. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

DAVČNA UPRAVA LJUBLJANA MESTO RAZGLAŠA:

Dokler se ne izvrši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka za tekoče leto 1931. morajo davčni zavezanci plačevati te davke po predpisu iz prejšnjega leta, t. j. iz leta 1930. Od tega so izvzeti samo oni davčni zavezanci, ki so prijavili prenehanje davčne dolžnosti (člen 147. zakona o neposrednih davkih).

V smislu člena 148. pravkar omenjenega zakona o neposrednih davkih in n'ega pravilnika, dospel je 1. januarja 1931 že v plačilo prvi obrok: zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, pavšalnega davka na poslovni promet in vojnice. Vsi ti že v plačilo dospeli četrtletni davki se morajo plačati najkasneje do 15. februarja 1931. Kdor bi do tega dne ne plačal zapadlega obroka, se mu od neplačane vsote zaračunalo 6%-ne zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestmi vred prisilno.

Zemljarina dospe v plačilo ter se mora plačati v dveh enakih letnih obro-

kih, najkasneje dne 15. avgusta 1931 in dne 1. novembra 1931, sicer se bodo istotako zaračunale 6%-ne zamudne obresti in se bodo neplačane vsote prisilno izterjale.

Davek novih davčnih zavezancev in davek za nove davčne predmete, ki se bo odmeril med tekočim davčnim letom, dospe v plačilo oni dan, ko se bo davčnim zavezancem pravilno izročil plačilni nalog, ali odlok, plačati se pa mora 30. dan po vročitvi plačilnega naloga odnosno odloka in sicer v onem znesku, ki je po zakonskih rokih že dospel v plačilo.

Davek na poslovni promet onih zavezancev, ki ga plačujejo po knjigi opravljenega prometa, dospe in se mora plačati za IV. četrtletje 1930 najkasneje do 30. januarja 1931.

Davek na rente, ki se pobira v smislu člena 71. zakona o neposrednih davkih posredno po dolžniku, se mora plačati v 45 dneh po poteku vsacega poluleta, tedaj za I. polletje do vštelega 14. avgusta 1931.

Uslužbenški davek, kakor tudi davek na samce, ki so ga pobrali službodajalci in sicer:

1. državne in samoupravne institucije,

2. družbe, ki polagajo javno računo in ki so vsled tega načelno zavezane družbenemu davku in sicer v obeh teh primerih brez ozira na število zaposlenecv in

3. ostali delodajalci, če zaposlujejo mesečno povprečno nad 20 zaposlenecv, morajo odpremiti davčni upravi najkasneje do 15. dne po preteku vsacega meseca.

Ostali delodajalci pa plačujejo ta davek potem davčnih znamk za vse zaposluje, in sicer s tem, da nalepijo te znamke o vsakokratnem izplačilnem roku v knjižici za uslužbenški davek na zato določenem mestu in obenem znamke uničijo.

Davek na samce pa morajo tudi vsi ostali delodajalci odpremiti davčni upravi brez izjeme v gotovini in sicer najkasneje do 15. dne po preteku vsacega meseca.

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Tel. fon št. 20 60

prevzema vse v to stroko spadajoče poste. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carlskega skladišča. Mesne trošarine pristo skladišča. Carlsko posredovanje. Prevoz pohištva s meh. šivenimi vozovi in avtomobili.

Brzjavici: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave. Zaloge špirita, raznega žganja in k njaka. Mineralne vode.

Gočna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Ceniki na razpolago

— IZDELUJE SOLIDNO —
KLIŠEJE
VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISSAH V ENI ALI VEČ BARVAH
— KONKURENČNE CENE —
KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

VINO CET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično na moderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.